

Till: Miljödepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: susanne.gylesjo@regeringskansliet.se

Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning om kritiska och strategiska råmaterial (KN/2023/02645)

Återvinningsindustrierna är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 35 miljarder kronor och drygt 10 000 anställda.

Återvinningsindustrierna välkomnar EU-kommissionens förslag till ny förordning om kritiska och strategiska råmaterial, då en säker och hållbar försörjning av kritiska råmaterial är helt centralt om vi ska kunna ställa om till fossilfrihet. Förordningsförslaget är en viktig del av genomförandet av den gröna given.

Vi välkomnar vidare att kommissionens förslag till förordning lyfter fram cirkularitet och återvinningens viktiga roll i en hållbar råvaruförsörjning. En ökad återvinning av kritiska råmaterial minskar negativa miljöeffekter, bidrar till en bättre resurshushållning och säkerställer råvaruförsörjningen, samtidigt som EU:s importberoende minskar.

Återvinningsindustriernas position i korthet:

- Starkt stöd för kvotplikt för vissa kritiska råmaterial i permanenta magneter
- Stöd för att återvinningen ska stå för 15 % av EU:s årliga försörjning av kritiska råmaterial
- Viktigt att snabbspår för tillstånd för strategiska projekt utformas så att andra, för den gröna omställningen, viktiga tillståndsprövningar inte tar längre tid
- Krav gällande insamling, återvinning och kvotplikt behöver följas av krav i annan lagstiftning för att säkerställa återvinning av kritiska råmaterial

Förordningens syfte (artikel 1)

Vi stödjer kravet att återvinningen ska bidra med minst 15 % av EU:s årliga konsumtion av kritiska råmaterial. Det är dock viktigt att detta krav följs upp med krav som möjliggör att målet nås, bl.a. bör det sättas upp EU-gemensamma mål för insamling och återvinning av avfall som innehåller kritiska råmaterial.

Listor för kritiska respektive strategiska råmaterial (artikel 3 och 4)

För att lagstiftningen ska hållas aktuell krävs det att listorna på strategiska och kritiska råmaterial kan ändras utifrån ändringar på marknaden. Vi anser därför att det är bra att kommissionen ska se över listorna var fjärde år och att de ges bemyndigande att ändra listorna genom delegerade akter.

Tillståndsgivning (artikel 8 och 10)

Att lägga ansvaret för tillståndsprovning för projekt som rör kritiska råmaterial på en behörig nationell myndighet säkerställer att projekten bedöms likvärdigt, oavsett var i landet som verksamheten ligger. Vi stödjer därför kraven i artikel 8. Det bör övervägas om liknande behandling bör införas för all provning av tillstånd.

Det är positivt att kommissionen ser behovet av snabbare tillståndsprocesser för återvinning av kritiska råmaterial. Det är dock viktigt att tiderna för tillståndsgivningen för strategiska projekt är realistiska så att det är möjligt att utvärdera tillståndsansökan under den tid som ges. Reglerna bör utformas så att det framgår att tiderna gäller från en komplett ansökan, så att det inte lönar sig att lämna in ansökningar som inte är helt kompletta. Snabbspåret får heller inte innebära ett försämrat miljöskydd.

Vi vill även lyfta fram vikten av att snabbspåret inte får innebära att andra tillståndsprocesser får stå tillbaka och ta ännu längre tid. Omställningen till ett fossilfritt samhälle kommer inte enbart att bero av att strategiska projekt får snabba tillstånd, utan även att andra verksamheter kan få tillstånd inom rimliga tidsramar.

Nationella åtgärder för cirkularitet (artikel 25)

Vi välkomnar kraven på att varje medlemsstat ska ta fram och genomföra ett nationellt program för att smala in och återvinna mer kritiska råmaterial. Det är positivt att återanvändning och offentlig upphandling lyfts fram som viktiga åtgärder.

För att öka insamling, återvinning och användning av återvunnet material i nya produkter ser vi dock behov av siffrersatta mål för insamling och återvinning på EU-nivå. Sådana åtgärder kommer sannolikt vara mer effektiva än nationella program. Harmoniserade regler bidrar också till att värna den fria rörligheten och den inre marknadens funktion.

För att säkerställa en ökad återvinning och återanvändning av kritiska råmaterial behöver krav på insamling, återvinning och kvotplikt för kritiska råmaterial även införas för elektronik och fordon, t.ex. vid översyn av WEEE¹- och ELV²-direktiven. En annan viktig aspekt är rapportering av insamlade och återvunna mängder. I förordningsförslaget ska rapporteringskraven i WEEE-direktivet utökas för att även omfatta kritiska råmaterial. Ett liknande krav bör även införas i revideringen av ELV-direktivet.

Vi stödjer vidare att kommissionen bemyndigas att ta fram en lista över produkter och avfallsströmmar som kan innehålla kritiska råmaterial. Det är dock viktigt att en sådan lista regelbundet uppdateras för att hållas aktuell.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/53/EG

Cirkularitet (artikel 27 och 28)

Vi stödjer märkning av produkter som innehåller permanenta magneter. Märkningen underlättar för återvinnare att identifiera de produkter som innehåller permanenta magneter och kan därmed öka återvinningen.

Vi stödjer starkt införandet av kvotplikt för återvunnet material för vissa kritiska råmaterial i permanenta magneter. Vi vill dock peka på vikten av att dessa krav återföljs av kvotplikt för andra produkter som innehåller kritiska råmaterial. Vi vill därför att krav på kvotplikt även införs för kritiska råmaterial i elektronik och fordon, t.ex. vid revideringarna av WEEE- och ELV-direktiven.

Stockholm 20 april 2023

Maria Wallin

Chef cirkularitet och återvinning

Återvinningsindustrierna